VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Lausunto

LsN Päivi Pietarinen | 22.11.2023 | VN/15572/2023
VN/15572/2023-VNK-6

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 28/2023 vp)

Asian tausta ja valmistelu

Tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (1152/2011) 1 §:n 1 momentin mukaan vuotuinen palkkio, jonka tasavallan presidentti saa toimestaan, on 126 000 euroa.

Nykyisen perustuslain aikana tasavallan presidentin palkkiota on tarkistettu pääsääntöisesti aikaisemman käytännön mukaisesti, jolloin tarkistaminen on tapahtunut tasavallan presidentin toimikauden lopulla ajatellen tulevaa presidentin toimikautta. Tarkistaminen on tehty palkka- ja kustannustason kehitystä vastaavaksi.

Viimeksi tasavallan presidentin toimikauden vaihtuessa palkkion määrää tarkistettiin syksyllä 2011, jolloin palkkion määräksi 1.3.2012 lukien vahvistettiin 160 000 euroa. Tätä ennen palkkion määrää tarkistettiin keväällä 2006, jolloin palkkion määräksi 1.3.2006 lukien vahvistettiin 126 000 euroa. Lisäksi palkkiota tarkistettiin keväällä 2013, jolloin palkkion määräksi vahvistettiin 1.4.2013 lukien 126 000 euroa. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö oli 27.12.2012 päivätyssä, pääministerille osoitetussa kirjeessään esittänyt, että palkkio palautetaan 1.3.2006 vahvistettuun tasoon. Kuluvaa tasavallan presidentin toimikautta edeltävän toimikauden lopulla, vuosien 2017–2018 vaihteessa, palkkion määrään ei tehty muutoksia.

Tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 2 §:n ja tuloverolain (1535/1992) 87 §:n mukaan presidentin palkkio ja asuntoetu ja muut edut ovat verovapaat.

Hallituksen esitys on laadittu valtioneuvoston kansliassa virkatyönä yhteistyössä tasavallan presidentin kanslian ja valtiovarainministeriön kanssa.

Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Esityksen mukaan tasavallan presidentin palkkiota vuonna 2024 alkavana toimikautena tarkistettaisiin suhteessa valtion ansiotasoindeksin muutoksiin. Korotuksen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon, että nousua tapahtunee palkkatasossa tasavallan presidentin tulevanakin toimikautena. Arviot palkkiosta perustuvat vuosien 2012–2024 valtion ansiotasoindeksin kehitykseen ja arviokehitykseen. Arvio perustuu valtiovarainministeriön ennusteisiin. Valtiosektorin ansiotasoindeksin ennustetaan nousevan kokonaisuudessaan 27,2 prosenttia vuodesta 2012 vuoteen 2024. Nykyisestä 126 000 euron palkkion tasosta ansiotasoindeksin nousun mukaisella korotuksella laskettuna palkkio olisi hieman yli 160 000 euroa.

Edellä selostetun perusteella palkkiota ehdotetaan nostettavaksi 160 000 euroon vuodessa. Kun palkkion määrää edellisen kerran tasavallan presidentin toimikauden vaihtuessa syksyllä 2011 korotettiin, vahvistettiin palkkion määräksi kohonneen ansiotasoindeksin johdosta 160 000 euroa

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Valtioneuvoston kanslia				
PL 23 00023 Valtioneuvosto	Snellmaninkatu 1 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1602 2165 +358 9 1602 2165	kirjaamo.vnk@gov.fi

1.3.2012 lukien. Tämän jälkeen palkkio palautettiin tasavallan presidentin aloitteesta 1.3.2006 vahvistettuun tasoon, 126 000 euroon, 1.4.2013 lukien. Ansiotasoindeksin nousun mukainen korotus olisi siten nyt ollut mahdollista laskea myös 1.3.2012 lukien vahvistetusta palkkion tasosta, 160 000 eurosta, jolloin palkkio olisi ollut runsaat 200 000 euroa.

Tasavallan presidentin palkkio maksetaan kuukausittain. Esityksen mukaisesta tasavallan presidentin palkkion tarkistamisesta seuraa noin 28 000 euron menojen lisäys 10 kuukauden osalta vuonna 2024. Lisäys on otettu huomioon esityksessä valtion vuoden 2024 talousarvioksi momentin 22.01.01. (Tasavallan presidentin palkkio) määrärahan mitoituksessa. Seuraavina vuosina menojen lisäys olisi 34 000 euroa vuodessa.

Tasavallan presidentin palkkion 1.4.2013 lukien voimaan tulleeseen muutokseen sovellettavan siirtymäsäännöksen johdosta nyt ehdotettu palkkion tarkistaminen vaikuttaisi korottavasti 1.4.2013 tai sen jälkeen tasavallan presidenttinä toimineen eläkkeen ja hänen jälkeensä myönnettävän perhe-eläkkeen määrään. Mainituista eläkkeistä säädetään tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetussa laissa (40/1994).

Voimaantulo

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2024.

Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2024 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.